

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

15.05.2013

Görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 21 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 21 – (3)

Patent başvurusunun veya faydalı model başvurusunun 55 inci maddeye göre yayımlandığı tarihten itibaren, patent başvurusu veya faydalı model başvurusu sahibi, buluşa vaki tecavüzlerden dolayı **hukuk davası açmaya yetkilidir. Tecavüz eden, patent başvurusundan veya faydalı model başvurusundan ve kapsamlarından haberdar edilmişse başvurunun yayımlanmış olmasına bakılmaz. Tecavüz edenin kötü niyetli olduğuna mahkeme tarafından hükmolunursa yayımdan önce de tecavüzün varlığı kabul edilir. Ancak mahkeme, patent için 62/A maddenin üçüncü veya yedinci fıkralarında yapılan ilandan önce, faydalı model için faydalı model belgesinin verilmesine ilişkin kararın Bültende yayımlanmasından önce, öne sürülen iddiaların geçerliliğine ilişkin olarak karar veremez.**

GEREKÇE

Tasarıda getirilen düzenleme şu şekildedir: “Patent başvurusunun veya faydalı model başvurusunun 55 inci maddeye göre yayımlandığı tarihten itibaren, patent başvurusu veya faydalı model başvurusu sahibi, buluşa vaki tecavüzlerden dolayı tazminat davası açabilir. Başka herhangi bir talepte bulunamaz. Mahkeme patent veya faydalı model belgesi verilmesi işlemini ön mesele olarak kabul eder.”

Ancak patent veya Faydalı model başvurusu sahibinin söz konusu başvurusuna dayanarak hukuk davası dahi açma hakkını ortadan kaldıran yeni düzenleme patent alma sürecinin uzunluğu dikkate alındığında ihlale maruz kalan patent sahibi üretici için son derece olumsuz olacaktır. Bu düzenleme ile hakimin kötü niyetin net olarak kanıtlanabileceği durumlarda dahi takdir imkanı ortadan kaldırılmış ve başvurunun sağladığı haklar son derece sınırlandırılmıştır.

Mevcut KHK'nın 82. Maddesine göre, patentlerin sahiplerine tanınan koruma patent başvurusu sahibi için de tanınmaktadır. Dolayısıyla Tasarı'da getirilen yapılan bu değişiklik, mevcut düzenleme ile çelişkili olduğu gibi, tecavüzü ve tecavüz suçunu caydırmak yerine bunlara teşvik etmektedir. Öte yandan sadece tazminat davasının açılabilmesine ilişkin önerinin de hukuken bir anlamı bulunmamaktadır. Zira tazminata hükmedilmesi için önce tecavüze ilişkin bir hukuki tespiti ihtiyaç vardır. Bekletici mesele, ön mesele şartları Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenmiştir, bunları hakim takdir eder. Bu konuda da HMK'nın dışında, patent haklarını korumayan tam tersine sınırlayan bir düzenleme getirilmesi uygun değildir.

Bu sebeplerle maddenin yukarıdaki şekilde değiştirilmesi önerilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 30 uncu maddesinden “veya Enstitü tarafından işbirliği protokolü yapılan diğer kuruluşlar” ibaresinin çıkartılıp aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 30

Geçici Madde 2- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca Enstitü tarafından düzenlenmesi öngörülen araştırma ve inceleme raporlarının düzenlenmesi ve itirazların değerlendirilmesi, gerekli teşkilat kuruluncaya kadar, gerektiğinde milletlerarası niteliği tanınmış araştırma ve inceleme kuruluşları tarafından yapılır.

GEREKÇE

Maddede “Enstitü tarafından işbirliği protokolü yapılan diğer kuruluşlar” ifadesi ile araştırma inceleme ofisleri dışında kalan kuruluşlar kastedilmiştir. Patent konusunda yetkinliği olmayan kuruluşların araştırma, inceleme veya itiraz sürecinde yetkili kılınması veya onlardan görüş alınması düşünülemez. Araştırma ve inceleme ofisleri dışında, patent konusunda yetkinliği olmayan kuruluşların araştırma, inceleme veya itiraz sürecinde yetkili kılınması veya onlardan görüş alınması, süreçleri son derece olumsuz etkileyecek, patent kalitesini düşürecektir. Bu bakımdan, bu bölümün madde metninden çıkarılması talep edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 59 uncu maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 59

Marka, bir teşebbüsün mal ve/veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla; kişi adları dahil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar malların üç boyutlu biçimi veya ambalajları, koku ve ses gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işarettten oluşabilir. Aksi belirtilmedikçe, marka tesciline konu edilen her bir unsurun inhisarı hak sağladığı kabul edilir.

GEREKÇE

İlk fıkraya ilişkin bu düzenleme, marka olabilecek işaretlerin kapsamını daraltmıştır. 556 sayılı KHK 5nci maddesinde marka başvurusunun çizimle görüntülenmesi ya da benzer bir biçimde ifade edilme şartı aranmaktadır. Oysa Tasarının 5nci maddesi ile getirilen düzenlemede sadece çizimle görüntülenme şartı getirilerek kapsam daraltılmıştır. Bu durumda koku ve ses gibi geleneksel olmayan markaların tescil ettirilebilmesi daha da zorlaşacak ya da mümkün olmayacaktır. Bu çerçevede çizimle görüntülenme dışında “benzer şekilde ifade edilme” ibaresi de metne eklenmiştir. Öte yandan uygulamada büyük zorluklara yol açan “üç boyutlu şekiller, koku ve ses” markaları da metin içerisinde özellikle belirtilmiştir.

Madde içerisine ayrıca “Aksi belirtilmedikçe, marka tesciline konu edilen her bir unsurun inhisarı hak sağladığı kabul edilir.” ibaresi de eklenmiştir. Mevcut düzenlemede “marka içerisinde yer alan ve inhisari hak sağlamayan unsurların açıkça belirtileceği” belirtilmektedir. Ancak bu metin uygulamada hemen hiç uygulanmamaktadır. Bu konudaki belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla, mevcut düzenlemede yer alan metin tersten bir ifade ile kaleme alınmıştır. Bu durumda inhisari hak sağlamayacağı belirtilen bir unsur varsa bunun açıkça belirtilmesi gerekmektedir; aksi halde bütün unsurlar inhisari hak sağlayacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Görüşülmekte olan Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde, 554 sayılı KHK Madde 22'nin kaldırılmasını arz ve teklif ederiz.

GEREKÇE

Bilindiği üzere, tasarımlar, 554 sayılı KHK kapsamında tescil edilmeleri halinde Türk Hukuku'nda 25 yıl (5 yıl olmak üzere 5 defa yenilenebilen tescil) süreyle korunurlar. Ancak, Madde 22 ile; endüstriyel tasarım hakkı sahipleri aleyhine "yedek parça" konusunda önemli bir istisna tanınmış bulunmaktadır.

Aslen, yedek parça tasarımlarının ne şekilde korunacağı uluslararası alanda henüz sonuca ulaştırılamamıştır. Konunun daha iyi anlaşılması bakımından yedek parça grupları kısaca aşağıdaki gibi gruplanmaktadır;

- a- Bileşik ürünün görünümüne bağımlı olmayan ve fonksiyonel olarak ondan bağımsız olan yedek parçalar (örn. otomobilin koltukları, direksiyon simidi gibi.)
- b- Bileşik ürünün görünümüne bağımlı olan yedek parçalar (örn. otomobilin kapısı, kaportası gibi). Bu parçalar literatürde *must match* olarak tanımlanmaktadır.
- c- Teknik fonksiyonunu yerine getirebilmesi için belli biçimde tasarlanması ve üretilmesi zorunlu olan yedek parçalar. Bu parçalar literatürde *must fit* olarak tanımlanmaktadır.

Konu ile ilgili olarak AB tarafından yapılan ilk düzenleme 1998 tarihli tasarımların korunmasına ilişkin 98/71/EC sayılı direktiftir (98/717EC_EU Directive on the legal protection of designs- "Direktif"). AB bu düzenleme ile birlikte *must fit* parçaların koruma dışında kalmasını öngörmüş olmakla birlikte (Türkiye'de benzer hüküm 554 sayılı KHK'nin 10. ve 11. maddesinde bulunmaktadır), *must match* parçalar üzerinde mutabakat sağlanamamıştır. Bu sebeple, bu Direktif'te sadece genel bir düzenleme yapılmış ve üye ülkelerin istedikleri halde bu konuda düzenleme yapabilecekleri belirtilmiştir (Direktif madde 14).

Yukarıda da belirtildiği gibi, özellikle AB ülkelerinin bu konuda ortak bir karar oluşturamamış olması konunun hukuki olmaktan çok birçok sektörü etkileyen ekonomik doğasından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizdeki düzenleme ise 554 sayılı KHK'nin 22.ci maddesinde yer almakta olup, *must match* yedek parça tescilli tasarımların ancak 3 yıl boyunca koruma altında olacağı anlaşılmaktadır. Ancak bu düzenleme ülke gerçekleriyle örtüşmediği gibi, KHK'nin 1. maddesi olan "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine uygun tasarımların korunmasını, rekabet ortamının oluşturulmasını ve sanayinin gelişmesini sağlamaktır" prensibi ile de uyumsuzdur. Çünkü yedek parçaların tasarımı, geliştirilmesi, üretimi ve satış-pazarlaması için çok büyük yatırım yapan yerli üreticilerin son derece aleyhine bir durum yaratmaktadır.

Yukarıda özetlendiği üzere, 554 sayılı KHK'nin 22ci maddesi, uluslararası alanda taraf olduğumuz sözleşmelerin zorunlu bir sonucu olmadığı gibi, AB müktesebatına dahil bir düzenleme de değildir.

Bu madde başta Türk otomotiv sektörü olmak üzere tüm sanayimiz için olumsuz bir durum oluşturmaktadır. Çünkü KHK'nin 1995 öncesi hazırlık sürecinde, AB Direktifine yönelik 1993 tarihli taslakta, benzer bir hüküm bulunmaktaydı. Ancak, belirtildiği üzere, çoğu üye ülkenin özellikle ekonomik gerekçelerle karşı çıkması sebebi ile bu hüküm taslaktan çıkarılmış ve halen bir düzenleme de yapılmamıştır. Ayrıca, 1995 yılında anılan hüküm kabul edilirken, maddenin yaratacağı ekonomik risklerin değerlendirilmediği açıktır. Bununla birlikte, anılan dönemdeki Türk otomotiv sektörünün büyüklüğü ile bugün yakalamış olduğu seviye arasında büyük farklar olduğu gibi, özellikle uzak doğu menşeli ürünlerin uluslararası alandaki payı arasında da ciddi farklar bulunmaktadır.

Dolayısıyla, bugün mevcut durum değerlendirildiğinde, ekonomik çerçevenin ayrıntılı olarak belirlenmesi gerekmektedir. Elde net veriler olmamakla beraber, yapılacak genel bir değerlendirme dahi, 554 sayılı KHK'nin 22. maddesinin izin vermiş olduğu sistemin başta otomotiv olmak üzere Türk sanayisi için ciddi bir kayıp yarattığını ortaya koymaya yetecektir. Şöyle ki, günümüzde Türk otomotiv sektörünün binek ve hafif ticari araçlar olarak yedek parça boyutu, 7 Milyar TL seviyesine ulaşmış olduğu tahmin edilmektedir. Bu değer içinde, 554 KHK m.22 gereği değerlendirilecek yedek parça sektörünün boyutu ise yaklaşık 500 Milyon TL miktarındadır. Ancak bu boyutun, maalesef ki, %50'sini aşan kısmının yurtdışından orijinal olmayan yedek parça ithali olduğu düşünülmektedir. Bu ithalatın, büyük bölümü ülkemizin rekabet etme imkanı bulunmayan uzak doğulu üreticilerden yapılmaktadır. Ayrıca, anılan oran gün geçtikçe Türk otomotiv sektörü aleyhine büyümektedir. Mevcut düzenleme tüm sanayi için olumsuz bir etki yaratmaktadır.

Belirtilen nedenle, ülkemiz için hiçbir hukuki gereklilik bulunmamasına rağmen kabul edilen 554.KHK.nin 22. maddesinin kaldırılması önerilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 91'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 91- 5000 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.“(1) Enstitü nezdinde vekillik yapma yetkisine sahip olan sicile kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler, patent ve marka vekilleridir. Patent vekilleri, patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve entegre devre topoğrafyası konularında, marka vekilleri ise marka, coğrafi işaret ve endüstriyel tasarım konularında vekâlet vereni temsil eder.

(2) Patent ve marka vekilliğine kabul şartları şunlardır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

b) Fiil ehliyetine sahip bulunmak.

c) Marka vekilliği için en az dört yıllık lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarının birinden mezun olmak.

Patent vekilliği için yükseköğretim kurumlarının mühendislik veya fen bilimleri ile ilgili fakülte ya da bölümlerinden veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarının birinden mezun olmak.

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak.

e) Kesinleşmiş bir disiplin kararı sonucunda patent veya marka vekilliğinden çıkarılmamış olmak.

f) Patent ve marka vekilliği için ayrı ayrı yapılacak vekillik sınavlarında başarılı olmak.

g) Vekillik stajını başarıyla tamamlamış olmak.

h) Türkiye'de yerleşim yeri sahibi olmak.

(3) Tüzel kişi patent ve marka vekillerinin, patent veya marka vekili olan gerçek kişiler tarafından Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre limited veya anonim şirket şeklinde kurulmaları, işletme konusunun patent ve marka vekilliğini de kapsaması ve gerçek kişi vekil tarafından temsil edilmesi zorunludur. Gerçek kişi patent ve marka vekili, kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak şartıyla bağlı bulunduğu tüzel kişi vekil ile birlikte vekâlet verene karşı müteselsilen sorumludur.

(4) Patent ve marka vekilliği sınavları, iki yılda bir **Enstitü** tarafından belirlenen tarihte yapılır. Sınava, ikinci fıkranın (a), (b) (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde belirtilen şartları

taşıyanlar kabul olunur. Patent ve marka vekilliği unvanlarının her ikisini birden edinmek isteyenler stajlarını bir arada yapabilirler.

(5) Patent ve marka vekilliği sınavlarını kazananların, vekillik yapabilmeleri için Enstitü tarafından tutulan Patent Vekilleri Sicili ve Marka Vekilleri Siciline kayıt olmaları **ve Patent ve Marka Vekilleri Meslek Birliği'ne üye olmaları** zorunludur.

(6) Sınava, staja, sicile kayıt, sicil yenileme ve sicilden silinmeye ilişkin usul ve esaslar ile vekilliğe ait diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir. Sicile kayıt ve yenileme ücretleri, Enstitü tarafından uygulamaya konulan ücret tarifesine ilişkin tebliğde yer alır.

(7) Vekâlet konusunda, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun vekâlete ilişkin hükümleri uygulanır.

(8) Vekillik ücreti, patent ve marka vekillerinin hizmetine karşılık olan meblağı ifade eder.”

GEREKÇE:

Çerçeve Madde 91 ile ilgili önerilen ilk değişiklik, stajın, sınav öncesine alınmasıdır. Bugüne kadar ülkemizde salt sınavı geçmenin mesleğin ifası için yeterli olmadığını, vekillerin arzulan kalite seviyesine ulaşamadığı, ilgili tüm taraflarca kabul edilmekte olduğu için, sınava ilaveten staj sistemi getirilmektedir. Sektör, bu tespite katılmakta ve staj sisteminin gerekli olduğunu kabul etmektedir. Ancak, önerilen sınav sonrası stajdır. Halbuki, stajın amacı, aynı usta-çırak ilişkisinde olduğu gibi, öncelikle mesleki bilgi, birikim ve deneyimin aktarılması ve vekilliği bir meslek olarak benimseyenlerin sınava girmesini sağlamak olmalıdır. Bu sayede, hem sınava giren adayların kalitesi artacak, sınav sonucu alınacak vekillik belgesi, aynı zamanda, adayın bilgi ve deneyimini kanıtlayan bir belge olacaktır. Bu öneri ile stajın sınav öncesine alınması, Topluluk düzenlemeleri ile de uyum sağlayacaktır. Staj süresinin, marka ve patent vekilliği arasındaki altyapı, konu ve içerik farklılıkları nedeniyle, marka ve patent vekilleri için farklı olması söz konusu olabilir.

Çerçeve Madde 91 ile ilgili önerilen ikinci değişiklik, asgari ücret ile bölümün çıkartılması yönündedir. Çünkü, Topluluk nezdinde de olduğu gibi, bu tür fiyat belirlemeleri rekabet hukuku esaslarına aykırı görülmektedir.

Çerçeve Madde 91 ile ilgili önerilen üçüncü değişiklik, Patent ve Marka Vekilleri Birliği'ne kayıt olmanın zorunluluk olarak düzenlenmesine yöneliktir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/756 esas numaralı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 92'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 92 – 5000 sayılı Kanun'un 31'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Patent ve Marka Vekilleri Birliği:

(1) Patent ve Marka Vekillerinin üye olacakları ve üyelerin ortak çıkarlarını korumak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak bu mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, bu meslek mensuplarının birbirleri, vekillerini yaptıkları sınai mülkiyet hakları sahipleri ve Türk Patent Enstitüsü ile olan ilişkilerinde ve ahlakını korumak ve ülkede sınai mülkiyet hakları ile ilgili faaliyetlerin gelişmesine yardımcı olmak maksadı ile özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğine sahip, kamu kurumu niteliğinde Patent ve Marka Vekilleri Birliği adı altında bir meslek kuruluşu kurmuştur.

(2) Patent ve Marka Vekilleri Birliği, kuruluş amacı ve ilgili Kanunlarda belirtilenler dışında hiçbir faaliyet göstermez, kendisine Kanunlarla verilen görevlerin yerine getirilmesi ile ilgili olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyemez, siyasetle uğraşmaz, siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemez, siyasi partilere maddi yardım yapamaz, onlarla siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunmaz, milletvekili ve mahalli idarelerin seçimlerinde belli adayları destekleyemez.

(3) Birliğin Görevleri:

- a) Mesleğin gelişmesi ile ilgili çalışmalar yapmak,
- b) Meslek mensuplarının menfaatlerini, meslek ahlakı, düzen ve geleneklerini korumak,
- c) Mesleği ilgilendiren konularda yetkili mercilere görüş bildirmek,
- d) Uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek,
- e) Ulusal ve uluslararası mesleki kuruluşlara üye olmak,uluslararası mesleki toplantılara katılmak,
- f) Türk Patent Enstitüsü'n'ce verilen diğer görevleri yapmak ve mesleki konularda resmi makamlarca istenilen bilgi ve görüşleri vermek,
- g) Kanunlarda verilen diğer görevleri yapmak ve mesleki konularda resmi makamlarca istenilen bilgi ve görüşleri vermek.

(4) Birliğin Gelirleri:

- a) Birliğe giriş ücreti,
- b) Yıllık üye aidatı,
- c) Yardım ve bağışlar,
- d) Diğer gelirler.

(5) Birliğin Organları:

- a) Genel Kurul,
- b) Yönetim Kurulu,

- c) Disiplin Kurulu,
- d) Denetleme Kurulu.

(6) Birliğin Genel Kurulu, Birliğin en yüksek organı olup, Birliğe kayıtlı bütün mensupların katılımıyla meydana gelir.

(7) Birlik Genel Kurulunun Görevleri:

- a) Birlik amaçlarının gerçekleştirilmesi için gereken karar ve tedbirleri almak,
- b) Birlik Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu üyelerini seçmek,
- c) Birlik için gerekli taşınmazların satın alınması veya mevcut taşınmazların satılması hususunda Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri sağlamak,
- d) Yönetim Kurulunca yapılacak teklifleri incelemek ve karara bağlamak,
- e) Meslek mensupları uyulması zorunlu mesleki kararlar alınması konusunda Birliğe tekliflerde bulunmak,
- f) Yıllık bütçeyi ve kesin hesapları tasdik etmek,
- g) Yönetim Kurulunu ibra etmek, gerektiğinde sorumlu görülenler hakkında disiplin soruşturmasına karar vermek,
- h) Birliğe üye olacak adayların giriş ücretlerini ve Birliğe Kayıtlı üyelerin yıllık aidatlarını tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek,
- i) Birlik Yönetim Kurulunun çalışma raporunu incelemek, kabul etmek,
- j) Birlik görevlerine girilen diğer işleri gündeme dayanarak veya üyelerin teklifi üzerine inceleyip karara bağlamak,
- k) Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

(8) Birlik Yönetim Kurulu:

- a) Genel Kurulunca kendi üyeleri arasında iki yıl içinde seçilen beş asıl ve beş yedek üyeden oluşur.
- b) Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasında gizli oyla bir başkan bir başka yardımcısı, bir muhasip ile birlik sekreterini seçer.
- c) Birliğin hukuki temsilcisi Yönetim Kurulu Başkanıdır.
- ç) Yönetim Kurulu asıl Üyeleri arasında boşalma olursa yedeklerden sırasıyla en fazla oy alanlar getirilir. Yeni üye ilk toplantıya çağrılır.
- d) Yönetim Kurulunun toplu olarak görevinden ayrılması veya asıl üye sayısının yarıdan aşağıya düşmesi ve yedeklerinin de kalmaması halinde Birlik, Genel Kurulu, Birlik denetçileri veya Türk Patent Enstitüsü tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır ve düşen kurulların görev süresini tamamlamak üzere seçimler yapılır.

(9) Birlik Yönetim Kurulunun Görevleri:

- a) Birliğin bütçe teklifini düzenlemek ve bunu Genel Kurulun onayına sunmak,
- b) Birlik Genel Kuruluna çalışmalarını hakkında rapor vermek ve Genel Kurul kararlarını yerine getirmek,
- c) Birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynı hak tesis etmek, kaldırmak gibi konularda Yönetim Kurulu Başkanına veya bir Yönetim Kurulu üyesine yetki vermek,
- d) İlgili mevzuatla verilmiş diğer işleri yapmak,
- e) Birlik Genel Kurulunu olağan ve olağanüstü toplantıya çağırarak.

(10) Birlik Disiplin Kurulu:

- a) Birlik Disiplin Kurulu, üç asil ve iki yedek üyeden oluşur.

- b) Disiplin Kurulu iki yıl için seçilir, süresi dolan üye yeniden seçilebilir.
- c) Üyeler kendi aralarında bir başkan seçerler. Üyelerin ayrılmaları halinde yerlerine en çok oy alan yedek üyeler getirilir.
- d) Başkanın bulunmadığı zamanlarda meslekte en kıdemli üye kurula başkanlık eder
- e) Birlik Disiplin Kurulunun kararlarına karşı tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde, Birlik Disiplin Kuruluna itiraz edilebilir.

(11) Birlik Disiplin Kurulunun Görevleri:

- a) Disiplin Kurulunun görevleri, Birlik Yönetim Kurulunun disiplin soruşturması açılması kararı üzerine üyeler hakkında disiplin soruşturması yaparak disipline ilgili kararları ve cezaları vermek ve Kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktadır.
- b) Mesleğin onuruna aykırı eylem ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan vekiller hakkında, patent ve marka vekillik hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları ile idari para cezası verilir:
  - 1) Uyarma; vekile mesleğinin icrasında ve davranışlarında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
  - 2) Kınama; vekile mesleğinin icrasında ve mesleki tutum ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.
  - 3) Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma; meslekî sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere meslekî faaliyetten alıkoymadır.
  - 4) Meslekten çıkarma; mesleki faaliyetten süresiz olarak yasaklanmadır.
  - 5) Para cezası; Kınama ve geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma cezası alanlar hakkında uygulanan idari yaptırımdır.
- c) Meslekî kurallara, mesleğin ilkelerine ve onuruna aykırı eylem ve harekette bulunanlarla, görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan vekiller hakkında, ilk defasında uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.
- ç) Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya bu Kanunda yer alan mesleğin genel ilkelerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.
- d) Temsil yetkisini gerçeğe aykırı olarak kullandığı ilk defa tespit edilen ve bu konuda rapor düzenlenen vekiller hakkında geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma, bu eylem tekrar edip mahkeme kararıyla kesinleşmesi halinde de meslekten çıkarma cezası verilir.
- e) Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan vekile, her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir.
- f) Beş yıllık dönem içinde iki defa geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren eylemi yeniden işleyen vekiller hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.
- g) Kovuşturma ve hüküm tesisi disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.
- ğ) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilen tüzel kişi vekilleri temsile yetkili olup meslekten çıkarılma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha patent ve marka vekilliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi vekilin denetçisi veya temsile yetkilisi olarak çalışamaz. Hakkında meslekten çıkarılma cezası gerektirebilecek nitelikteki bir işten dolayı soruşturma yapılan vekile, İcra Komitesi kararıyla, tedbir niteliğinde Geçici Olarak Mesleki Faaliyetten Alıkoyma uygulanabilir. Geçici Olarak Mesleki Faaliyetten Alıkoyma kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya vekillığe engel olmayan bir ceza verilmiş olması halinde kendiliğinden ortadan kalkacağı gibi bu kararın

verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olması durumunda da Yönetim Kurulu tarafından kaldırılır. Gerek Geçici Olarak Mesleki Faaliyetten Alıkoyma kararı, gerekse bu kararın kaldırılması ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara derhal bildirilir.

h) İlk kez kınama cezası verilen vekile yıllık aidat tutarının iki katı, ilk kez Geçici Olarak Mesleki Faaliyetten Alıkoyma cezası verilen vekile yıllık aidat tutarının üç katı idari para cezası uygulanır. Para cezası verilmesi ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemez.

1) Para cezaları, disiplin cezasını gerektiren aynı eylemin bir yıl içinde her tekrarında iki katı olarak uygulanır.

i) Bu Kanunda belirtilen para cezalarının miktarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 10.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılabilmek suretiyle uygulanır.

j) Bu Kanuna göre verilen para cezaları Birliğe gelir kaydedilir.

k) Vekiller hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

l) Disiplin soruşturmalarında, ileri sürülen konunun ilgiliye yazılı olarak bildirilmesi, savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on beş günlük bir süre tanınması zorunludur. Disiplin Kurulu'nun verdiği süre ve bu süre içinde vekilin yazılı talebi halinde yine Disiplin Kurulu'nca on günden az olmamak üzere verilmesi zorunlu ek bir süre içinde de savunmasını yazılı olarak yapmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

m) Disiplin ve para cezaları gerekçeli olarak on beş gün içinde ilgisine bildirilir. İlgili, bu cezalara karşı bildirim tarihinden başlayan on beş gün içinde itiraz edebilir. Disiplin Kurulunun kararı üzerine ilgili, uyarma cezası hariç, disiplin ve para cezalarına ve ceza verilmeme kararlarına karşı idari yargı yoluna başvurabilir.

n) Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

o) Disiplin işlem ve kararına konu oluşturacak bir eylemde bulunmuş vekil hakkında, aynı eylemden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış olması, disiplin soruşturması açılmasını ve disiplin cezası verilmesini engellemez.

ö) Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması nedeniyle aklanma hali dışında, aklanma ile sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin soruşturması açılması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin soruşturmasını gerektirir nitelikte olmasına bağlıdır.

p) Yönetim Kurulu, ihbar veya şikayet üzerine ya da davranışı doğrudan öğrenmesi halinde otuz gün içinde disiplin soruşturması açılması veya açılmaması hususunda karar vermek zorundadır. Yönetim Kurulunun disiplin soruşturması açılmamasına dair kararı kesindir.

r) Yönetim Kurulu soruşturma açılmasına dair kararda itibaren en çok iki ay içinde suç oluştuğuna kanaat getirerek ceza vermek veya suç oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine ilişkin karar vermek zorundadır. Lüzumu halinde bu süre Yönetim Kurulu kararı ile uzatılabilir. Disiplin soruşturması en geç bir yıl içinde sonuçlandırılır.

s) Disiplin soruşturması her halde, eylem ve davranışın gerçekleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde açılmak zorundadır. Ceza davasına konu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin soruşturması açılması durumunda soruşturma, ceza mahkemesi kararının kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde de yapılabilir.

ş) Vekilin vekillikten ayrılması, vekilliği sırasındaki fiil ve davranışlarından dolayı disiplin soruşturması yapılmasına engel değildir. Bu hüküm vekillik stajı dönemi için de uygulanır.

t) Disiplin soruşturması açılması, disiplin suç ve cezalarının uygulanması, itirazlar, soruşturmacı tayini gibi hususlar Yönetim Kurulunun hazırlayacağı, Enstitünün görüşleri alınarak Birlik tarafından çıkarılacak Yönetmelikle düzenlenir.

(12) Birlik Denetleme Kurulu:

- a) Genel Kurul üyeleri arasından iki yıl için seçilecek üç üyeden oluşur. Ayrıca bir yedek üye seçilir. Yönetim Kurulu üyeleri ile Disiplin Kurulu üyeleri Denetleme Kuruluna seçilemezler.
- b) Denetleme Kurulu üyeleri ilk toplantılarında kendi aralarında bir başkan seçerler.
- c) Denetleme Kurulu Birliğinin işlem ve hasaplarını denetlemek ve hususta Genel Kurula rapor vermekle görevlidir.

(13) Birliğin Genel, Yönetim, Disiplin ve Denetleme kurulunun toplantı zamanı, çalışma usul ve esasları ile diğer ihtiyari organları, üyeliğe girme, çıkma ve çıkarılma koşulları, yurtiçi ve yurtdışındaki kamu kurum ve kuruluşları gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ile olan mali ilişkisi Enstitü'ce hazırlanıp Bakanlar kurulunca onaylanacak olan bir Tüzükle belirlenir.

GEREKÇE

Patent ve marka vekilliği, 544 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 19.06.1994 tarihinde kabulü ile birlikte ortaya çıkmış olup bu unvanlar, Türk Patent Enstitüsü'nün kuruluşundan bu yana yine Türk Patent Enstitüsü tarafından yapılan sınavlarla verilmektedir.

Vekillik müessesesi, sınai mülkiyet haklarının etkin biçimde korunması, sanayicilerin, ticaretle uğraşan kişi ve kuruluşların, araştırma-geliştirme faaliyeti yürütenlerin, sınai mülkiyet haklarından azami düzeyde yararlanmalarının sağlanması yönünden büyük bir önem arz etmektedir.

Türkiye'de 1995 yılında gerçekleştirilen köklü değişikliklerle yenilenen sınai mülkiyet sisteminin yerleşmesi ve gelişmesi için sınai mülkiyet hakları ile ilgili konularda temsil yetkisini kullanan vekillerin yetki ve sorumluluklarının ilgililer tarafından bilinmesi ve bu konuların yasal düzenleme altına alınması gerekmektedir.

Vekil olabilmenin koşulları 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 30'uncu maddesinde ve Türk Patent Enstitüsü Patent ve Marka Vekilleri Sınav ve Sicil Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Bugün birçok ülkede de, patent vekilliği bir meslek olarak kabul edilmiş ve patent vekilleri birlikleri oluşturularak, bu birliklere ilişkin yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Vekillerin yetki ve sorumlulukları, patent kurumları ile ilişkileri, ücretlere ilişkin düzenlemeler, birlikle kurum arasında arasındaki ilişkiler, disipline yönelik düzenlemeler gibi konular da bu yasal düzenlemeler içinde yer almıştır.

Türk Patent Enstitüsü'nün 1996 yılından bu yana gerçekleştirdiği sınavlar sonucu patent ve marka vekillerinin sayısı gün geçtikçe arttığından ve Türkiye'de de benzer bir düzenleme

yapılmasına ihtiyaç duyulduğundan 5000 sayılı Kanun'da bu hususa yönelik bir değişiklik yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, AB müzakereleri Fikri Mülkiyet Hukuku faslı açılış kriteri eylem planının 4'üncü maddesinde; "patent ve marka vekillerinin işleyişini düzenleyici yasal çerçeve hazırlanması" belirtilmektedir. 5000 sayılı Kanun'da yapılacak söz konusu düzenleme, aynı zamanda ülkemizin AB'ye uyum 2008 ulusal programının ilgili bölümünde yer alan, Türk Patent Enstitüsü'nün etkinliğinin ve kurumsal kapasitesinin artırılması hedefine de uyumludur.

Bu itibarla, 5000 sayılı Kanun'un patent ve marka vekillerine ilişkin 30'uncu maddesinden sonra gelmek üzere eklenen madde ile, patent ve marka vekillerini bir tüzel kişilik altında toplayacak olan Patent ve Marka Vekilleri Birliği'nin oluşumu düzenlenmiştir.